

การทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ THE SUSTAINABLE ARTS AND CULTURE PRESERVATION OF NAKHON CHAIBURIN CLUSTER RAJABHAT UNIVERSITY

สุชาติ พิมพ์พันธ์^{1*}

วินัย ทองภูบาล²

สมาน อัสวภูมิ³

^{1, 2}มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

³มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Suchart Pimpan^{1*}

Winai Thongphubal²

Saman Asawapoom³

^{1, 2}Nakhon Ratchasima Rajabhat University

³Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: suchart.p@nrru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพบริบทการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ และวิเคราะห์จุดแข็ง - จุดอ่อน โอกาส - ภัยคุกคาม (SWOT) การทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ โดยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานวิธี (Mixed-method) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ และวัฒนธรรมจังหวัดกลุ่มนครชัยบุรินทร์ รวมจำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบประเมิน SWOT วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ จำแนกเป็นสามส่วน คือ ภารกิจการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภัยคุกคาม ของการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ พบว่า จุดแข็งอยู่ในระดับแข็งน้อยมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 1.47 จุดอ่อนอยู่ในระดับจุดอ่อนน้อยมาก มีค่าเฉลี่ยที่ -0.95 โอกาสอยู่ในระดับโอกาสน้อย มีค่าเฉลี่ยที่ 2.28 และภาวะคุกคามอยู่ในระดับภาวะคุกคามน้อยมาก มีค่าเฉลี่ยที่ -1.83

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหาร; ศิลปวัฒนธรรม;

ABSTRACT

This article is a part of the research on the strategy for arts and culture sustainable preservation at Nakhon Chaiburin Cluster Rajabhat University. Its purpose was to study the

context of sustainable arts and culture preservation of the Nakhon Chaiburin Cluster Rajabhat Universities and to analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and threats (SWOT) of sustainable arts and culture preservation of the Nakhon Chaiburin Cluster Rajabhat Universities. The research method used was a mixed-method. The Key information target group was 20 people, including the Director, Deputy director of the Office of Arts and Culture of Nakhon Chaiburin Cluster Rajabhat University, Provincial Culture of Nakhon Chaiburin Cluster. The research instruments consisted of an in-depth interview and a SWOT assessment form. The data was analyzed using content analysis and average. The research results revealed as follows; 1) The Context of Sustainable Preservation of Arts and Culture of Nakhon Chaiburin Cluster Rajabhat Universities involved three parts; the mission of preserving arts and culture, the internal environment, and the external environment. 2) The analysis of SWOT reveals that the strengths are very low, with an average of 1.47. The Weaknesses (W) Weaknesses are very low-level, with an average of -0.95. The opportunities are low, with an average of 2.28 and the threat level was very low, with an average of -1.83.

Keywords: Strategy; Administration; Arts and Culture;

บทนำ

ศิลปวัฒนธรรมมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาโลกในหลายมิติ เริ่มตั้งแต่คำว่าศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนเป็นวาทกรรมการพัฒนากระแสหลักที่ UNESCO หน่วยงานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมของสหประชาชาติ ได้ให้ความสำคัญด้านวัฒนธรรมและการพัฒนามาตั้งแต่ระยะแรกของการพัฒนาในทศวรรษที่ 1990 โดยถือว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นพลังขับเคลื่อน (driver) และผู้ขับเคลื่อน (enabler) ความยั่งยืน (Dobroslawa Wiktor Mac, 2018: 1) ในขณะที่กลุ่มแนวคิดการพัฒนาเชิงท้องถิ่นนิยมหรือการพัฒนาทางเลือกได้เสนอ “เสาหลักที่สี่ของการพัฒนา” (the fourth pillar of sustainability) โดยเห็นว่าวัฒนธรรมเป็นเสาหลักที่สี่ที่ติดเทียมกับ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (John Hawkes, 2001) เช่น การพัฒนาในประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในประเทศไทย แนวคิดสัมมาทิฐิเพื่อการดำรงชีวิตที่ถูกต้องแบบจำลองทางประวัติศาสตร์ของความยั่งยืนการพัฒนาในศรีลังกา (Kiran Prasad Editor, 2018: 32-40, Nancy Duxbury, 2020: 6-10) เมื่อโลกเข้าสู่กระแสการพัฒนาตามวาระการพัฒนา 2030 (agenda 2030) หน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมจึงให้ความสำคัญกับการดำเนินกรด้านวัฒนธรรมหรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกันมากขึ้น

ในบริบทสังคมไทยพบว่าหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีหลากหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน หน่วยงานที่สำคัญที่ได้รับการกำหนดพันธกิจให้ดำเนินการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หรือเป็นหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคือมหาวิทยาลัย กล่าวคือ มหาวิทยาลัยไทยได้รับการกำหนดให้มีสี่พันธกิจ คือ การวิจัย การจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2547) โดยการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยได้รับการออกแบบมาเป็นพันธกิจที่สี่ตั้งแต่ยุคเริ่มตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ สืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทย ให้เห็นความแตกต่างจากวัฒนธรรมของตะวันตก แนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลจากการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศกำลังพัฒนาที่เคยเป็นอาณานิคมของ

ตะวันตกที่ต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนเอง (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตร์, 2526: 55-63) จวบจนปัจจุบันพันธกิจยังคงมีความสำคัญ แต่ทิศทางการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนเป็นเครื่องมือหลักของการพัฒนาประเทศ ดังที่ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ประกาศใช้นโยบาย “ทชชฯ” ได้กล่าวว่า “อว. เป็นกระทรวงแห่งศิลปะวิทยาการ การจัดตั้งวิทยาลัยทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทยหรือ ทชชฯ จะเสมือนการลงทุนทางวัฒนธรรมครั้งใหญ่ของประเทศไทย ไม่เพียงแต่เป็นการอนุรักษ์เท่านั้น แต่จะเป็นการพัฒนาและส่งออกไปต่างประเทศ” (อเนก เหล่าธรรมทัศน์, 2561) นโยบายนี้มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นไปที่สาขาที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม (cultural heritage) ทูทางสังคม และวัฒนธรรมชุมชน ใน 5 สาขา ได้แก่ สุวรรณภูมิศึกษา เศรษฐกิจพอเพียง โลกคดีศึกษา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และช่างศิลป์ท้องถิ่น

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในระหว่างการวิจัยพบว่า มีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในหลายประเด็น คือ การศึกษาในประเด็นการศึกษาทบทวนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยต่อ ทศนคติต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของผู้บริหารมหาวิทยาลัย การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ความต้องการของชุมชนต่อบทบาทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย แต่ยังไม่พบประเด็นการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ส่วนการศึกษาบริบทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย พบว่ามีการศึกษาความต้องการจำเป็นของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) แล้วนำผลการวิจัยไปเผยแพร่หรือกำหนดแนวทางในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมยังไม่พบการศึกษาเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคามของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน และในด้านพื้นที่การศึกษายังไม่พบการศึกษาในทุกประเด็นที่กล่าวมาในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ประกอบด้วย 4 จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ เกิดขึ้นจากนโยบายการบริการราชการแบบกลุ่มจังหวัดเพื่อเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด ฉบับที่ 3 2560, 2560)

ชื่อ “นครชัยบุรินทร์” เป็นการที่คำในชื่อจังหวัดมาผสมคำให้เกิดคำเรียกที่เป็นเอกลักษณ์ ในการบริหารงานด้วยยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดนี้ หน่วยงานต่างๆ ต้องสนองรับการบริหารโดยมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับหน่วยงานที่เท่ากัน หรือรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายตามพันธกิจที่คล้ายกัน ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคการเมือง ภาคสังคม ภาคประชาชนและสถาบันทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัด เช่น สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในกลุ่มนครชัยบุรินทร์ที่มีพันธกิจร่วมกันที่สำคัญกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบริบทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยศึกษาจากประสบการณ์ของผู้บริหารหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อค้นหาแก่นประสบการณ์ด้านการทำศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mixed-method) นอกจากนี้จะศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT) ของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ในการแสวงหาแนวทางการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพบริบทการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์
2. วิเคราะห์จุดแข็ง - จุดอ่อน โอกาส - ภัยคุกคาม การทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาสภาพบริบทของการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยมุ่งศึกษาภารกิจการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ การศึกษาสภาพแวดล้อมภายในมุ่งศึกษา 4 ด้านตามแนวคิด 4M คือ บุคคลากร(man) งบประมาณ(money) สิ่งสนับสนุน (material) การจัดการ (management) และ การศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกมุ่งศึกษา 4 ด้านตามแนวคิด PEST คือ การเมืองและนโยบาย (policy) เศรษฐกิจ (economy) สังคมวัฒนธรรม (socio-culture) เทคโนโลยี (technology)

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เรียกว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key information) โดยผู้วิจัยกำหนดจากตำแหน่งที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ สำนักศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ และวัฒนธรรมจังหวัดกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวน 20 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนมีนาคม 2565 – เดือนสิงหาคม 2565

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาสภาพบริบทของการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ และวัฒนธรรมจังหวัดกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ รวมจำนวน 21 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้ประกอบด้วย

- 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ที่กำหนดประเด็นคำถามนำสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถสอบถามเพิ่มเติมเมื่อมีการแตกประเด็นในระหว่างการสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียง

2) แบบประเมิน จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดให้ค่าระดับจุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม ของพญทรี ศรีบรรณพิทักษ์ (2562) โดยกำหนดให้การประเมินด้านจุดแข็งและโอกาส มีผลเป็นบวก ส่วนให้ผลประเมินด้านจุดอ่อนและภาวะคุกคามมีผลเป็นลบ ดังนี้

ที่	ประเด็น	←—————→									
		แข็ง/โอกาส					อ่อน/ภาวะคุกคาม				
		+5	+4	+3	+2	+1	-1	-2	-3	-4	-5
1											

ความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเป็นบวก หมายถึง จุดแข็งหรือโอกาส มีความหมาย ดังนี้

4.51 ถึง 5.00 แข็งมากที่สุด หรือโอกาสมากที่สุด

3.51 ถึง 4.50 แข็งมาก หรือโอกาสมาก

2.51 ถึง 3.50 แข็งปานกลาง หรือโอกาสปานกลาง

1.51 ถึง 2.50 แข็งโอกาสน้อย หรือโอกาสน้อย

0.00 ถึง 1.50 แข็งโอกาสน้อยมาก หรือโอกาสน้อยมาก

ค่าเฉลี่ยเป็นลบ หมายถึง จุดอ่อนหรือภาวะคุกคาม มีความหมาย ดังนี้

-4.51 ถึง -5.00 อ่อนมากที่สุด หรือภาวะคุกคามมากที่สุด

-3.51 ถึง -4.50 อ่อนมาก หรือภาวะคุกคามมาก

-2.51 ถึง -3.50 อ่อนปานกลาง หรือภาวะคุกคามปานกลาง

-1.51 ถึง -2.50 อ่อนหรือภาวะคุกคามน้อย

-0.00 ถึง -1.50 อ่อนหรือภาวะคุกคามน้อยมาก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) ที่ดำเนินการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.1) ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ ศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย เตรียมเครื่องมือ เตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสัมภาษณ์ นัดหมายผู้ให้ข้อมูล

1.2) ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ บอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ขออนุญาตบันทึกเสียงและถ่ายภาพในขณะสัมภาษณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่า ข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้คณะผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และเมื่อได้ส่งเคราะห์ประเด็นแล้วจะคืนข้อมูลมาให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบและระบุจุดอ่อน-จุดแข็ง โอกาส-ภาวะคุกคาม

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล จุดอ่อน-จุดแข็ง โอกาส-ภาวะคุกคามดำเนินการเมื่อผู้วิจัย ได้สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์แล้ว จัดทำแบบการประเมินระดับของ จุดอ่อน-จุดแข็ง โอกาส-ภาวะคุกคาม กลับไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เคยสัมภาษณ์ และให้ประเมินออนไลน์ผ่าน Google Form

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือหลายรูปแบบนำมาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ให้ข้อมูลอยู่ในสภาพที่พร้อมจะนำไปสรุปวิเคราะห์ ดังนี้

1) ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ประเด็น (thematic analysis) โดยการกำหนดรหัส (coding) ไว้ก่อนและกำหนดเพิ่มเติมตามประเด็นที่เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์ จำแนกประเด็น (category) วิเคราะห์และสังเคราะห์จัดหมวดหมู่ โดยวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในด้วย 4M (man money material management) และวิเคราะห์บริบทภายนอกด้วย PEST (policy economy socio-culture technology)

2) วิเคราะห์ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม บริบทการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ ใช้ค่าเฉลี่ย โดยกำหนดให้ 1) ค่าเฉลี่ยที่มีค่าเป็นบวก กำหนดให้เป็นด้านจุดแข็ง-โอกาส 2) ค่าเฉลี่ยที่มีค่าเป็นลบ กำหนดให้เป็นด้านจุดอ่อน-ภาวะคุกคาม

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพบริบทการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ ผู้วิจัยนำเสนอ 2 ส่วน คือ 1) ผลการศึกษากิจกรรมการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ 2) ผลการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็ง โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT) การทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพบริบทการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ จำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การกิจกรรมการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ มี 3 ด้าน ดังนี้

1.1 การสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรม มี 3 ลักษณะคือ 1) การใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การแต่งกายที่แสดงอัตลักษณ์ของตนในท้องถิ่นต่างๆ การพูดภาษาถิ่น การสร้างตราสัญลักษณ์ให้กับแหล่งวัฒนธรรม การใช้ตราสัญลักษณ์ให้กับสินค้าวัฒนธรรมชุมชนต่างๆ การทำบุญตักบาตร การจัดกิจกรรมตามประเพณี 2) การจัดกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมในงานประเพณีท้องถิ่น การจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ ตลาดนัดวัฒนธรรม โครงการศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ ไทยแลนด์บิแนเร่ (Thailand Biennale) โคราทไมซ์ซิตี (Khorat mice city) โคราทจีโอพาร์ค (Khorat Go-park) และ โคราทเมืองศิลปวัฒนธรรม 3) การยกย่องเชิดชูบุคคลทางวัฒนธรรม ได้แก่ การมอบรางวัลผู้ส่งเสริมวัฒนธรรมในระดับต่างๆ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมมาเป็นผู้ร่วมดำเนินงานกับมหาวิทยาลัย การดำเนินการส่งชื่อผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมเข้ารับรางวัลทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

1.2 การศึกษาและวิจัยศิลปวัฒนธรรม มีการดำเนินงาน 4 ลักษณะคือ 1) การจัดทำข้อมูลรายงาน ได้แก่ การรายงานด้านสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมร่วมกับชุมชน การจัดทำรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญา 2) การจัดการศึกษา ได้แก่ การเปิดสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การบูรณาการกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมกับงานพัฒนานักศึกษาและการเรียนการสอน

3) การฝึกอบรม ได้แก่ การพัฒนาศิลปินพื้นบ้านหรือเจ้าของวัฒนธรรมเพื่อให้พัฒนาด้วยตนเองได้ในมิติต่างๆ ทั้งศักยภาพทางการผลิตและการตลาด 4) การวิจัย ได้แก่ การดำเนินการวิจัยชุมชนสร้างอาชีพและมูลค่าเพิ่ม แก่วัฒนธรรม การสร้างสรรค์ศิลปการแสดงทางวัฒนธรรม

1.3 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ดำเนินการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม 3 ลักษณะ คือ 1) การปกป้องความหลากหลายของ ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ด้วยกฎหมายหรือระเบียบของชุมชน 2) การคุ้มครอง ศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตต่างๆ ด้วยมาตรการการคุ้มครองของชุมชน 3) การเฝ้าระวังติดตาม และประเมินผลกระทบต่อความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

2. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่ม นครชัยบุรินทร์จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) บุคลากร (man) 2) งบประมาณ (money) 3) สิ่งสนับสนุน (material) 4) การจัดการ (management) มีสรุป ดังนี้

2.1. บุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีดำเนินงานด้านบุคลากรใน 6 ด้าน คือ 1) จำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อภาระกิจด้านวัฒนธรรม 2) บุคลากรมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านทาง ศิลปวัฒนธรรม 3) บุคลากรมีความพร้อมในการให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรม 4) บุคลากรสามารถพัฒนาตนเอง ในงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5) บุคลากรมีทักษะทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสนับสนุนงานทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม 6) บุคลากรมีจิตใจที่รักในงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2.2 งบประมาณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ดำเนินงานด้านงบประมาณ 4 ประการ คือ 1) จำนวนงบประมาณสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมตามแผนงบประมาณของมหาวิทยาลัย 2) ช่องทางการเข้าถึงได้รับงบอุดหนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม 3) แหล่งงบประมาณจาก หน่วยงานเกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม 4) วิธีการจัดสรรงบประมาณในด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย

2.3 สิ่งสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีสิ่งสนับสนุนการดำเนินงาน 6 ด้าน คือ 1) แหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมภายในมหาวิทยาลัย 2) แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมภายนอก มหาวิทยาลัย 3) ระบบสารสนเทศพื้นฐาน เช่น ฐานข้อมูลบุคลากร ฐานข้อมูลงบประมาณ ที่ใช้ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม 4) ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีพื้นฐานที่นำมาสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น Wi-Fi เครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 5) สถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านวัฒนธรรมของสถาบัน เช่น อาคารสำนักงาน ลานวัฒนธรรม ห้องจัดการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรม 6) การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ของมหาวิทยาลัยเพื่อช่วยให้ การดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น เครื่องใช้สำนักงาน ยานพาหนะ

2.4 การจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีการจัดการสำหรับการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม 7 ด้าน คือ 1) แผนยุทธศาสตร์ด้านวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยในระยะ 5 ปี 2) โครงสร้างองค์กร ด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) ข้อบังคับ ระเบียบ ของมหาวิทยาลัย ด้านศิลปวัฒนธรรมมีคณ ุบคณุมการกิจ 4) การสร้างความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมภายในหน่วยงานของมหาวิทยาลัย 5) การสร้าง ความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมกับหน่วยงานภายนอก 6) การสร้างความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระดับชาติ ของมหาวิทยาลัย 7) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติของมหาวิทยาลัย

3. สภาพแวดล้อมภายนอกการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัย บุรินทร์ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ การเมืองและนโยบาย (policy) เศรษฐกิจ (economy) สังคมวัฒนธรรม (socio-culture) เทคโนโลยี (technology) มีรายละเอียดดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมด้านการเมืองและนโยบายของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ 6 ประการ คือ 1) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 2) แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี 4) นโยบาย soft power ความพยายามในการใช้ศิลปวัฒนธรรม 5) นโยบายทัชชาของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 6) นโยบาย 5F (food fashion flight film festival) กระทรวงวัฒนธรรม

3.2 สภาพแวดล้อมด้านสภาพเศรษฐกิจของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ 5 ประการคือ คือ 1) การเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 2) การสร้างระบบการขนส่งสมัยใหม่ที่สนับสนุนระบบเศรษฐกิจของจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 3) ระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์เป็นเศรษฐกิจทางเกษตรพึ่งตนเอง 4) ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำลงหลังยุคโควิด

3.3 สภาพแวดล้อมด้านสังคมวัฒนธรรมของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 6 ประการ คือ 1) สังคม New Normal ที่ต้องดำเนินชีวิตตามมาตรการป้องกันการระบาดของโรค 2) ความหลากหลายของชาติพันธุ์ในกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ 3) การมีอารยธรรมร่วมคืออารยธรรมขอมที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมร่วมกันได้ 4) ค่านิยมที่เปลี่ยนไปของคนรุ่นใหม่ที่เปิดกว้างทางวัฒนธรรมมากขึ้น 5) ความอ่อนไหวของครอบครัวในสังคมสมัยใหม่ 6) การสร้างกระแสของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในโซเชียลมีเดียที่เกิดขึ้นได้ง่ายและเกิดผลในวงกว้างในสังคม

3.4 สภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยีของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5 ประการ คือ 1) ความสามารถของโทรศัพท์สมาร์ทโฟนที่ใช้ในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็ว 2) ระบบ metaverse และ AR (augmented reality) 3) ความรวดเร็วของโซเชียลมีเดียที่สามารถสื่อสารได้ในวงกว้าง 4) เทคโนโลยี application ที่สามารถทำให้ผู้ใช้เทคโนโลยีใช้งานง่ายและเข้าถึงข้อมูลรวดเร็ว 5) เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถถ่ายเทและปรับเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ได้อย่างไร้ขอบเขตจำกัด

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็ง โอกาส-ภาวะคุกคามการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ ในภาพรวมของสภาพบริบทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่าค่าเฉลี่ยเฉลี่ยของจุดแข็ง (S) คือ 1.47 อยู่ในระดับจุดแข็งน้อยมาก ค่าเฉลี่ยเฉลี่ยของจุดอ่อน (W) คือ -0.95 อยู่ในระดับจุดอ่อนน้อยมาก ค่าเฉลี่ยเฉลี่ยของโอกาส (O) คือ 2.27 อยู่ในระดับโอกาสน้อย และค่าเฉลี่ยเฉลี่ยของภาวะคุกคาม (T) คือ -1.83 อยู่ในระดับภาวะคุกคามน้อย

ผลวิจัยพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อมีผลดังตารางที่ 1-3 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย จุดแข็ง - จุดอ่อน การกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

การกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1. ด้านการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม		
1.1 การใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.67	แข็งแรงมาก

ภารกิจการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.2 การใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม ที่สามารถสร้างชุมชนให้มีความ เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม	1.67	แข็งน้อย
1.3 การใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม ที่แสดงความหลากหลายของ วัฒนธรรมในท้องถิ่น	1.67	แข็งน้อย
1.4 การใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ ศิลปวัฒนธรรม	-0.44	อ่อนน้อยมาก
1.5 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมที่สามารถสร้างการมีส่วน ร่วมของชุมชน สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม	2.00	แข็งน้อย
1.6 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงการมีมรดกทาง วัฒนธรรมที่หลากหลายของนครชัยบุรินทร์	3.56	แข็งมาก
1.7 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมที่สามารถสร้างมีรายได้ให้กับ ชุมชน	0.39	แข็งน้อยมาก
1.8 การยกย่องเชิดชูบุคคลทางวัฒนธรรมให้ได้รับเกียรติและกำลังใจในการ ทำงานจนสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ลูกหลานและสร้างความเข้มแข็ง วัฒนธรรมชุมชน	1.94	แข็งน้อย
2. ด้านการศึกษาและวิจัยศิลปวัฒนธรรม		
2.1 การจัดข้อมูลและรายงานทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	-0.67	อ่อนน้อยมาก
2.2 การจัดข้อมูลและรายงานข้อมูลความหลากหลายทางวัฒนธรรมและ แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม	1.78	แข็งน้อย
2.3 การจัดการศึกษาสาขาวิชาทางวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยโดยการมีส่วน ร่วมของชุมชน	1.39	แข็งน้อยมาก
2.4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาทางวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัย มีหลากหลาย สาขาลอบคลุมศิลปวัฒนธรรมของชุมชน	-0.22	อ่อนน้อยมาก
2.5 การฝึกอบรมสร้างขีดความสามารถด้านวัฒนธรรมแก่เจ้าของวัฒนธรรม จนเกิดการการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมของชุมชน	1.39	แข็งน้อยมาก
2.6 การฝึกอบรมสร้างขีดความสามารถ ด้านวัฒนธรรมให้กับผู้เป็นเจ้าของ วัฒนธรรมให้สามารถดำเนินการรักษา พัฒนา และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อ สร้างอาชีพและมูลค่าเพิ่มแก่วัฒนธรรม	0.22	แข็งน้อยมาก
2.7 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรม ศิลปวัฒนธรรม	-0.22	อ่อนน้อยมาก

ภารกิจการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.8 วิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ จากนวัตกรรมทางศิลปวัฒนธรรม	-1.33	อ่อนน้อยมาก
3. ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม		
3.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกป้องความหลากหลายของ ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ด้วยกฎหมายหรือระเบียบของ ชุมชน	0.67	แข็งน้อยมาก
3.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการคุ้มครองศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับผลกระทบ จากวิกฤตต่างๆ ด้วยมาตรการการคุ้มครองของชุมชน	-0.61	อ่อนน้อยมาก
3.3 การเฝ้าระวังติดตามและประเมินผลกระทบต่อความหลากหลายของ ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม	1.44	แข็งน้อยมาก
ผลเฉลี่ย	0.96	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภารกิจการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์มีผลเฉลี่ย 0.96 อยู่ในระดับแข็งน้อยมาก โดยด้านการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมในประเด็นการใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.67 อยู่ในระดับแข็งมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการศึกษาและวิจัยศิลปวัฒนธรรม ในประเด็นการวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้จากนวัตกรรมทางศิลปวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ย -1.3 อยู่ในระดับอ่อนน้อยมาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมภายในการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

สภาพแวดล้อมภายในการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1. ด้านบุคลากร		
1.1 จำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อภาระกิจด้านวัฒนธรรม	-2.22	อ่อนน้อย
1.2 บุคลากรมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.22	แข็งน้อย
1.3 บุคลากรมีความพร้อมในการให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น การนำชม แหล่งเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูล การบริการวิชาการ	-0.17	อ่อนน้อยมาก
1.4 บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในงานทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1.78	แข็งน้อย
1.5 บุคลากรมีทักษะทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสนับสนุนงานทำงานบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	-1.22	อ่อนน้อยมาก

สภาพแวดล้อมภายในการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.6 บุคลากรมีจิตใจที่รักในงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	0.78	แข็งแกร่งน้อยมาก
2. ด้านงบประมาณ		
2.1 จำนวนงบประมาณสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมตามแผนงบประมาณของมหาวิทยาลัย	-1.72	อ่อนน้อยมาก
2.2 ช่องทางการเข้าถึงได้รับงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม	0.56	แข็งแกร่งน้อยมาก
2.3 แหล่งงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม	-0.72	อ่อนน้อยมาก
2.4 วิธีการจัดสรรงบประมาณในด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย	-1.51	อ่อนน้อย
3. ด้านสิ่งสนับสนุน		
3.1 แหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมภายใน มหาวิทยาลัย	2.51	แข็งแกร่งปานกลาง
3.2 แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมภายนอก มหาวิทยาลัย	0.33	แข็งแกร่งน้อยมาก
3.3 ระบบสารสนเทศพื้นฐาน เช่น ฐานข้อมูลบุคลากร ฐานข้อมูลงบประมาณที่ใช้ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	-0.83	อ่อนน้อยมาก
3.4 ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีพื้นฐานที่นำมาสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น Wi-Fi เครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	-1.22	อ่อนน้อย
3.5 สถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านวัฒนธรรมของสถาบัน เช่น อาคารสำนักงาน ลานวัฒนธรรม ห้องจัดการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรม	0.89	แข็งแกร่งน้อยมาก
3.6 การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ของมหาวิทยาลัยเพื่อช่วยการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น เครื่องใช้สำนักงาน ยานพาหนะ	-1.39	อ่อนน้อยมาก
4. ด้านการจัดการ		
4.1 แผนยุทธศาสตร์ด้านวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยในระยะ 5 ปี	1.78	แข็งแกร่งน้อย
4.2 โครงสร้างองค์กรด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	2.50	แข็งแกร่งน้อย
4.3 ข้อบังคับ ระเบียบ ของมหาวิทยาลัย ด้านศิลปวัฒนธรรม	0.33	แข็งแกร่งน้อยมาก
4.4 การสร้างความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมภายในหน่วยงานของมหาวิทยาลัย	1.44	แข็งแกร่งน้อยมาก
4.5 การสร้างความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอก	2.28	แข็งแกร่งน้อย
4.6 การสร้างความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระดับชาติของมหาวิทยาลัย	1.67	แข็งแกร่งน้อย
4.7 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติของมหาวิทยาลัย	-0.72	อ่อนน้อยมาก
ผลเฉลี่ย	0.32	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพแวดล้อมภายในการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีผลเฉลี่ย 0.32 อยู่ในระดับเชิงน้อยมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการ ในประเด็นโครงสร้างองค์กรด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีค่าเฉลี่ย 2.50 อยู่ในระดับเชิงน้อย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านบุคลากร ในประเด็นจำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยที่ -2.22 อยู่ในระดับอ่อนน้อย

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมภายนอกการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์

สิ่งแวดล้อมภายนอกการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1. ด้านนโยบาย		
1.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	1.39	โอกาสน้อยมาก
1.2 แผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี	2.28	โอกาสน้อย
1.3 นโยบาย Soft power ความพยายามในการใช้ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมเพื่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างอิทธิพลต่อความคิดของสังคมและประชาชนในประเทศอื่น	1.67	โอกาสน้อย
1.4 นโยบายธรรมาภิบาล ของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	3.28	โอกาสมาก
1.5 นโยบาย 5F (food fashion fight film festival) ของกระทรวงวัฒนธรรม	4.22	โอกาสมาก
2. ด้านเศรษฐกิจ		
2.1 การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตจังหวัดนครชัยบุรินทร์	1.78	โอกาสน้อย
2.2 การสร้างระบบการขนส่งสมัยใหม่ที่สนับสนุนระบบเศรษฐกิจของจังหวัดนครชัยบุรินทร์	2.00	โอกาสน้อย
2.3 ระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นกลุ่มนครชัยบุรินทร์เป็นเศรษฐกิจทางการเกษตร	0.11	โอกาสน้อยมาก
2.4 ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำลงหลังยุคโควิด	-3.00	ภาวะคุกคามปานกลาง
3. ด้านสังคมวัฒนธรรม		
3.1 สังคม New Normal ที่ต้องดำเนินชีวิตตามมาตรการป้องกันการระบาดของโรค COVID	-2.00	ภาวะคุกคามน้อย

สิ่งแวดล้อมภายนอกการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
3.2 กลุ่มนครชัยบุรินทร์มีชาติพันธุ์ที่หลากหลาย	2.94	โอกาสปานกลาง
3.3 กลุ่มนครชัยบุรินทร์มีอารยธรรมร่วมคืออารยธรรมขอม	2.78	โอกาสปานกลาง
3.4 ค่านิยมที่เปลี่ยนไปของคนรุ่นใหม่ที่เปิดกว้างทางวัฒนธรรมมากขึ้น	-0.56	ภาวะคุกคาม น้อยมาก
3.5 ความอ่อนไหวของครอบครัวในสังคมสมัยใหม่	-2.72	ภาวะคุกคามปาน กลาง
3.6 การสร้างกระแสของเหตุการณ์หรือเรื่องราวทางในโซเชียลที่เกิดขึ้นได้ ง่ายและเกิดผลในวงกว้าง	1.56	โอกาสน้อย
4. ด้านเทคโนโลยี		
4.1 ความสามารถของโทรศัพท์สมาร์ทโฟน	3.61	โอกาสมาก
4.2 ระบบ Metaverse, AR	-0.89	ภาวะคุกคามน้อยมาก
4.3 ความรวดเร็วของโซเชียลมีเดีย	1.50	โอกาสน้อยมาก
4.4 เทคโนโลยี Application	3.67	โอกาสมาก
4.5 เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถถ่ายทอดและปรับเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ได้อย่างไร ขอบเขตจำกัด	1.33	โอกาสน้อยมาก
ผลเฉลี่ย		1.25

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีผลเฉลี่ย 1.25 อยู่ในระดับโอกาสน้อยมาก ด้านนโยบายมีผลเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นนโยบาย 5F (food fashion fight film festival) ของกระทรวงวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยที่ 4.22 อยู่ในระดับโอกาสมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำลงหลังยุคโควิด มีค่าเฉลี่ย -3.00 อยู่ในระดับภาวะคุกคามปานกลาง

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพบริบทการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1.1. การกิจการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้านคือ การสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรม การศึกษาและการวิจัยทางศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม

ของ UNESCO (1972) โดยคณะกรรมการมรดกโลก (World Heritage Committee) ที่ได้ประกาศมาตรการเรื่อง “การปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติอันทรงคุณค่าสากล” (the protection of cultural and natural heritage of outstanding universal value) แห่งบูดาเปสต์ ในปี 2515 (Budapest Declaration on World Heritage 1972)) โดยในคำประกาศแสดงให้เห็นว่าภารกิจที่มีความสำคัญที่ต้องดำเนินเพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้เกิดความยั่งยืน คือ การเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของรายการมรดกโลก การรับรองการอนุรักษ์ทรัพย์สินที่เป็นมรดกโลก การส่งเสริมการพัฒนาสร้างขีดความสามารถในดูแลและการดำเนินงานตามอนุสัญญามรดกโลก เพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณชน สร้างการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนมรดกโลกผ่านการสื่อสารวัฒนธรรม และสอดคล้องกับแนวคิดของ Hawkes (1946) ที่เสนอว่าการดำเนินการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมต้องใช้การศึกษาและการฝึกอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรมและการปกป้องคุ้มครองเพื่อให้วัฒนธรรมผลของการพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายด้านวัฒนธรรม 5Cs ของ UNESCO (2015) คือ Credibility การสร้างความน่าเชื่อถือของรายการมรดกโลก Capacity Building การสร้างขีดความสามารถของผู้คนซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการมรดกโลก Communication การสื่อความหมายทางวัฒนธรรม Conservation การอนุรักษ์ Communities การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2. สภาพแวดล้อมภายในของทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ พบว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสิ่งสนับสนุน และด้านการจัดการ องค์ประกอบทั้งสี่สามารถทำให้องค์กรดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ดำเนินงานมีระบบและความน่าเชื่อถือ มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่บุคลากร การจัดการงบประมาณ จัดสรรทรัพยากรการดำเนินงานและมีการจัดการที่มีระบบขั้นตอนที่อาจเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นกับนักศึกษาและชุมชนนครชัยบุรีรินทร์ สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการของ Drucker (2008) ที่เห็นว่าการบริหารจะมีขั้นตอนควบคุมการผลิตเพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นในผลผลิตที่ได้ให้เกิดกับลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษา จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคามของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ มีประเด็นอภิปรายสำคัญ 2 ประเด็น คือ

2.1 จุดแข็ง-จุดอ่อน จากการวิจัยพบว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์มีจุดแข็งในด้านการสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยระดับสูงมากกว่า 3 ขึ้นไปใน 2 ประเด็น คือการใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยระดับ 3.67 และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงการมีมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของนครชัยบุรีรินทร์ มีค่าเฉลี่ย 3.56 หากพิจารณาผลจากการวิจัยนี้เป็นไปได้ว่าการสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรมหมายถึง การใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา เพื่อให้เกิดการรับรู้ความหมายและตัวตนของวัฒนธรรมของชุมชนมีความสำคัญมากและเป็นสิ่งที่หน่วยงานด้านวัฒนธรรมจะต้องให้ความสำคัญ (ธนิก เลิศชาญฤทธิ, 2554: 51-60) การมีจุดแข็งด้านนี้เป็นสิ่งที่ดีหากสิ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ดำเนินการใช้ในการทำนุบำรุงให้เกิดผลอย่างจริงจังจะทำให้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ เช่น กรณีผลสำเร็จของวัฒนธรรม

เกาหลีที่ใช้การสื่อความหมายผ่านการสื่อสารทางวัฒนธรรมในหลากหลายรูปแบบ (Lale, 2020 : 63-74. และ กิตติ ประเสริฐสุข, 2018 : 122-139.)

2.2. โอกาส-ภาวะคุกคาม พบว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยเฉพาะด้านการเมืองและนโยบายที่มีผลเป็นบวกทุกข้อ โดยข้อที่มีผลเฉียดสูงสุด คือ 5F (food fashion fight film festival) ของกระทรวงวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยที่ 4.22 อยู่ในระดับโอกาสมาก จากผลวิจัยนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์มีโอกาสมากด้านการเมืองและนโยบาย มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์สามารถที่จะนำไปใช้ต่อยอดการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้สำเร็จได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งลาวัลย์ สกุลมาลัยทอง (2560) ได้ศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่านโยบายในระดับต่างๆ ส่งผลต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์มาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nancy Duxbury, Anita Kangas & Christiaan De Beukelaer (2020) ได้ศึกษานโยบายด้านวัฒนธรรมและความสำเร็จของการสร้างวัฒนธรรมที่แสดงถึงความสำคัญของนโยบายที่มีผลต่อความสำเร็จของเกาหลีใต้ว่ารัฐต้องทุ่มเทและตั้งเป้าหมายระยะยาวให้ชัดในการส่งเสริมวัฒนธรรม และเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของ นันทิพา บุษปวรรณและนาวัน วงศ์สมบุญ (2563) ที่ได้ศึกษาความสำเร็จในการเผยแพร่กระแสวัฒนธรรมเกาหลี(Korean wave) พบว่าความสำเร็จในการเผยแพร่กระแสวัฒนธรรมเกาหลี มาจากการวางนโยบายของรัฐบาลด้านอุตสาหกรรมสื่อบันเทิงที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การวิจัยพบว่าภารกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีจุดแข็งในด้านการสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรม ใน 2 ประเด็น คือการใช้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงการมีมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของนครชัยบุรินทร์ ผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ หรือหน่วยงานด้านวัฒนธรรมกลุ่มนครชัยบุรินทร์ สามารถนำผลการศึกษาการศึกษาไปกำหนดเป็นนโยบายหรือกลยุทธ์เชิงรุกในการบริหารงานของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม โดยพัฒนาตัวชี้วัด โครงการหรือกิจกรรมให้เหมาะสมในบริบทเฉพาะขององค์กร

2. ผลการศึกษาพบว่าโอกาสด้านนโยบายมีความสำคัญต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรินทร์ควรใช้โอกาสจากการกำหนดนโยบายของรัฐด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นำมากำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ตั้งเป้าหมายระยะยาว สร้างความเข้าใจให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถาบันได้รับรู้ร่วมกัน และมีระบบการติดตามประเมินงานอย่างเหมาะสม

3. จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม ที่พบจากการวิจัยอยู่ภายใต้เงื่อนไขเวลาและการเปลี่ยนแปลง เมื่อเวลาผ่านไปเป็นเวลานานอาจไม่เหมาะสม หน่วยงานจึงควรส่งเสริมให้มีการศึกษาบริบทซ้ำเป็นระยะๆ ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการศึกษาถูกจำกัดโดยกรอบแนวคิดการวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักยังไม่กระจายอย่างเพียงพอ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคามที่พบยังต้องการศึกษาซ้ำ การศึกษาบริบทควรศึกษาขยายกลุ่มเป้าหมายออกไปยังผู้เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมในชุมชนนครชัยบุรีรินทร์

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

องค์ความรู้ใหม่

1. ผลการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้เรื่องสภาพบริบทการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนที่มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้านคือ การกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมภายใน และสิ่งแวดล้อมภายนอก และมีประเด็นย่อยอีก 62 ประเด็น ซึ่งสำคัญต่อการบริหารงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

2. ผลการระบุ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ว่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ มีจุดแข็งที่ด้านการสื่อความหมายทางศิลปวัฒนธรรม และมีโอกาสจากนโยบายภาครัฐต่างๆ นอกจากนี้ยังพบด้านที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไขคือการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรมและงบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

กิตติ ประเสริฐสุข. (2018). Soft Power ของเกาหลีใต้: จุดแข็งและข้อจำกัด. *International Journal of East Asia Studies*, 22(1), 122-139Z.

ธนิช เลิศชาญฤทธ์. (2554). *การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

นันทิพา บุษปวรรณะ และ นาวัน วงศ์สมบุญ. (2563). ความสำเร็จในการเผยแพร่กระแสวัฒนธรรมเกาหลี (Korean Wave): บทบาทของรัฐบาลและอุตสาหกรรมสื่อบันเทิง. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 7(2). (กรกฎาคม – ธันวาคม). 1-25.

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด ฉบับที่ 3 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134. ตอนพิเศษ 281 ง.

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2547. (2547). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125. ตอนพิเศษ 23 ก หน้า 1.

- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2526). *บทบาทของมหาวิทยาลัยไทยในการสร้างเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2562). *เทคนิคและเครื่องมือการวางแผนด้านการศึกษา : เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- รุ่งลาวัลย์ สกุลมาลัยทอง. (2560). กลยุทธ์การเสริมสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. *วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาการอุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์, (2561). ทัชชา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. แหล่งสืบค้น <https://www.mhesi.go.th/index.php/en/all-media/infographic/2883-2020-12-28-03-30-23.html>
- Dobroslawa, Wiktor-Mach. (2020). What role for culture in the age of sustainable development? UNESCO's advocacy in the 2030 Agenda negotiations. *International Journal of Cultural Policy*, 26(3). 312-327, DOI: 10.1080/10286632.2018.1534841
- Hawkes, Jon. (2001). *The Fourth Pillar of Sustainability: Culture's Essential Role in Public Planning*. Victoria: Common Ground Publishing Pty Ltd. in association with the Cultural Development Network (Vic).
- Kiran Prasad Editor (editor). (2018). *Communication, Culture and Change in Asia*. Springer (eBook), Retrieved September 1, 2021, from <https://doi.org/10.1007/978-981-10-7104-1>
- Lale, A. (2020). The Soft Power of South Korea. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar*, 4(13). (Autumn) 63-74.
- Nancy Duxbury, Anita Kangas & Christiaan De Beukelaer. (2017) . Cultural Policies for Sustainable Development: Four Strategic Paths. *International Journal of Cultural Policy*, 23(2). 214-230
- Peter F. Drucker.(2008). *Management*. Revised Edition. Harper Business.
- UNESCO. (1972). *The World Heritage Convention*. Retrieved August 4, 2021, from <https://whc.unesco.org/en/convention/>
- UNESCO. (2015). *UNESCO's Work on Culture and Sustainable Development Evaluation of a Policy Theme*. Retrieved August 4, 2021, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000234443>